

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปที่มีขึ้นระหว่างวันที่ 23-26 พ.ค. ที่ผ่านมา เป็นไปตามคาด โดยกลุ่มพรรคการเมือง pro-EU ได้รับจำนวนที่นั่งในสภาลดลง ขณะที่กลุ่มพรรคการเมือง anti-EU ได้รับจำนวนที่นั่งเพิ่มมากขึ้นแต่ยังถือว่าน้อยกว่าที่หลายฝ่ายคาดการณ์ไว้ โดยกลุ่มพรรคการเมืองชาตินิยมขวาจัด (Nationalists) ได้รับชัยชนะทั้งใน อิตาลี ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปในครั้งนี้มีผู้ออกมาใช้สิทธิคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 43 ในการเลือกตั้งครั้งก่อนเมื่อปี 2557 และเป็นการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุดในรอบกว่า 20 ปี

สภายุโรปมีหน้าที่ในการกำหนดแนวทางกฎเกณฑ์ข้อบังคับและมีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกตัวผู้นำของหน่วยงานหลักของสหภาพยุโรป อาทิ คณะกรรมาธิการยุโรป คณะมนตรียุโรป และธนาคารกลางยุโรป โดยกลุ่มผู้นำประเทศสมาชิกจะมีการประชุมร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อหารือถึงผลการเลือกตั้งสภายุโรป ก่อนจะเริ่มต้นกระบวนการสรรหาประธานคณะกรรมาธิการยุโรปและผู้ว่าการธนาคารกลางยุโรปเพื่อทดแทนคนเก่าที่จะครบกำหนดวาระต่อไป โดยกลุ่มผู้นำยุโรปคาดหวังว่าจะได้ข้อสรุปร่วมกันในประเด็นดังกล่าวอย่างเป็นทางการภายในการประชุม EU Summit ระหว่างวันที่ 20-21 มิ.ย. ที่จะถึงนี้

- นาย Luis de Guindos รองผู้ว่าการธนาคารกลางยุโรป (ECB) แสดงความเห็นว่าการปรับลดมาตรการผ่อนคลายทางการเงิน (Normalization) ของ ECB กำลังเผชิญกับความท้าทายที่มากขึ้น เนื่องจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ เศรษฐกิจยูโรโซนมีความเสี่ยงในด้านลบเพิ่มขึ้น สถานการณ์ความตึงเครียดทางการค้าระหว่างประเทศ และความเสี่ยงจากสถานการณ์ no-deal Brexit นาย Luis de Guindos รองผู้ว่าการธนาคารกลางยุโรป (ECB) กล่าวว่า ECB ยังคงมุ่งที่จะกลับไปดำเนินนโยบายการเงินในรูปแบบปกติ แต่ในช่วงปีที่ผ่านมาการปรับลดมาตรการผ่อนคลายทางการเงิน (Normalization) ของ ECB เริ่มมีความท้าทายมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการชะลอตัวลงของเศรษฐกิจยูโรโซนในช่วงปลายปี 2561 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้มุมมองต่อเศรษฐกิจยูโรโซนในปี 2562 ปรับลดลงและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน

การชะลอตัวลงของเศรษฐกิจยูโรโซนกดดันให้ ECB จำเป็นต้องคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระดับต่ำต่อไปจนถึงปี 2563 เป็นอย่างน้อย โดยเศรษฐกิจยูโรโซนยังมีความเสี่ยงในเชิงลบจากหลายด้าน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากสถานการณ์ภายนอกยูโรโซน อาทิ ความพยายามของรัฐบาลสหรัฐฯ ในการปรับขึ้นภาษีนำเข้าสินค้ายานยนต์ของยุโรป และปัญหาสงครามทางการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ซึ่งความตึงเครียดของสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อในเชิงลบอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลก รวมถึงเศรษฐกิจของยูโรโซน ซึ่ง นาย Guindos หวังว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นจริงและทุกฝ่ายจะสามารถหาทางออกร่วมกันได้ในที่สุด

นาย Guindos แสดงความเห็นต่อนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบของ ECB ว่า นโยบายดังกล่าวส่งผลดีต่อภาคธุรกิจธนาคารมากกว่าจะเป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร โดยนโยบายดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจยุโรปฟื้นตัวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รวมถึงช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของภาคธนาคาร ขณะที่ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารที่ลดลงเป็นผลมาจาก 1) ปัญหาเชิงโครงสร้าง 2) การมีสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระดับสูง 3) การมีกำลังการผลิตส่วนเกิน และ 4) การมีต้นทุนที่สูง

ในส่วนของการหามาตรการมาบรรเทาผลของนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบ นาย Guindos คาดว่า คณะกรรมการนโยบายการเงิน ECB จะมีการหารือกันถึงการนำระบบ Tiering (การกำหนดจำนวนเงินฝากขั้นต่ำของธนาคาร ณ ธนาคารกลางที่ได้รับการยกเว้นการคิดอัตราดอกเบี้ยติดลบ) มาบังคับใช้เพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบของนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบที่มีต่อภาคธุรกิจธนาคาร ในการประชุมที่จะมีขึ้นในช่วงสัปดาห์หน้า

สถานการณ์ Brexit สัปดาห์นี้

- ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปในสหราชอาณาจักร น่าจะทำให้พรรคการเมืองขนาดใหญ่ของสหราชอาณาจักร ทั้งพรรค Conservative (พรรครัฐบาล) และ พรรค Labour (พรรคฝ่ายค้านหลัก) แสดงจุดยืนที่ชัดเจนมากขึ้นในประเด็น Brexit เนื่องจากทั้ง 2 พรรคต่างสูญเสียคะแนนเสียงไปอย่างมากให้กับพรรคที่แสดงจุดยืนในประเด็นดังกล่าวอย่างชัดเจน อาทิ พรรค Brexit พรรคการเมืองซึ่งมีจุดยืนด้าน Brexit ที่ชัดเจนต่างประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปในสหราชอาณาจักร โดยพรรค Brexit ของ นาย Nigel Farage ได้รับคะแนนนิยมมาเป็นอันดับ 1 ที่ร้อยละ 31.6 ส่วนพรรค Liberal Democrats (Lib Dem) ซึ่งมีจุดยืนสนับสนุนให้สหราชอาณาจักรเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปต่อไป ได้คะแนนนิยมมาเป็นอันดับ 2 ที่ร้อยละ 20.3 ขณะที่พรรคการเมืองขนาดใหญ่อย่างพรรค Conservative (พรรครัฐบาล) และพรรค Labour (พรรคฝ่ายค้านหลัก) ซึ่งอาจมีจุดยืนที่ไม่ชัดเจนด้าน Brexit ต่างได้รับคะแนนนิยมลดลง

จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปในครั้งนี้ ซึ่งพรรค Conservative ได้รับคะแนนนิยมน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการเลือกตั้งระดับประเทศที่ผ่านมาทั้งหมด โดยไม่ได้รับคะแนนนิยมมาเป็นอันดับหนึ่งเลยแม้แต่เขตพื้นที่เดียว และสูญเสียคะแนนนิยมอย่างมากให้กับพรรค Brexit ส่งผลให้คาดว่าพรรค Conservative จะมีท่าทีที่แข็งกร้าวมากขึ้นต่อประเด็น Brexit ซึ่งตรงข้ามกับพรรค Labour ที่คาดว่าจะถูกกดดันให้มีความที่สนับสนุนให้สหราชอาณาจักรยังคงเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปต่อไปมากขึ้น

- นาย Dave Ramsden รองผู้อำนวยการธนาคารกลางอังกฤษ (BoE) แสดงความเห็น ว่า หากสถานการณ์ Brexit เป็นไปอย่างราบรื่นและมีช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านเกิดขึ้นตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินตั้งสมมติฐานไว้ การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะมีความเหมาะสม เนื่องจากคาดว่าภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจสหราชอาณาจักร รวมถึงแรงกดดันด้านเงินเฟ้อจะปรับสูงขึ้น แต่หากเกิดกรณี no-deal Brexit การตอบสนองด้านนโยบายการเงินของ BoE จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งการปรับขึ้นหรือปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ทั้งนี้ นาย Ramsden แสดงมุมมองต่อแนวโน้มเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรที่ “less optimistic” กว่าคณะกรรมการนโยบายการเงิน BoE คนอื่น โดยมองว่าสหราชอาณาจักรมีพัฒนาการของ productivity ที่ค่อนข้างช้า โดยเฉพาะในภาคการเงินซึ่งเป็นภาคที่การปรับเพิ่มสูงขึ้นของ productivity ไม่มีความยั่งยืน โดยตัวเลข output per hour ที่เร่งตัวขึ้นเกิดจากการปล่อยสินเชื่อบริษัทที่มีความเสี่ยงสูงเป็นหลัก ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตซึ่งเป็นภาคที่มีพัฒนาการของ productivity ที่ยั่งยืนกว่า มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ Brexit รวมถึงปัญหาสงครามทางการค้าระหว่างประเทศ

- นาย Philip Hammond รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหราชอาณาจักร กล่าวเตือนบรรดาผู้สมัครชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรค Conservative ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรในอนาคตว่า ให้มีวินัยทางการคลัง และให้ตัดทางเลือก no-deal Brexit ออกจากการพิจารณาแนวทางสำหรับ Brexit เนื่องจากทางเลือกดังกล่าวจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจและอนาคตของสหราชอาณาจักร พร้อมทั้งส่งสัญญาณว่า ตนอาจจะเลือกลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐบาลหากรัฐบาลสหราชอาณาจักรในอนาคตเลือกดำเนินการในแนวทางดังกล่าว

นอกจากนั้น นาย Hammond ได้ส่งสัญญาณเรียกร้องไปยังบรรดาผู้สมัครชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรค Conservative ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรในอนาคตว่า ตนต้องการเห็นรัฐบาลสหราชอาณาจักรมีวินัยทางการคลัง และไม่ต้องการให้ผู้สมัครหาเสียงด้วยแนวทางการปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายหรือการปรับลดภาษี ซึ่งที่ผ่านมาพรรค Conservative มีชื่อเสียงที่ต่ำอย่างมากในด้านความมีวินัยทางการคลังมาโดยตลอด

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 27-31 พ.ค.2562)

